

Član 15.

Izveštaj o opštem stručnom nadzoru dostavlja se Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), direktoru, školskom odboru i stručnom organu odgojno-obrazovne ustanove (učiteljskom vijeću – nastavničkom vijeću, stručnom vijeću, pedagoškom vijeću).

Izveštaj o nadzoru nad radom direktora, odgojno-obrazovne ustanove dostavlja se Ministarstvu, direktoru i školskom odboru odgojno-obrazovne ustanove.

Izveštaj o užestručnom nadzoru dostavlja se stručnom organu i direktoru odgojno-obrazovne ustanove.

Član 16.

Ako se pri vršenju stručnog nadzora utvrde nedostaci, stručni savjetnik Zavoda će u izvještaju odrediti rok do kojeg je potrebno otkloniti sve uočene nedostatke.

Rok iz prethodnog stava ovog člana ne može biti duži od 30 dana.

Član 17.

Odgojno-obrazovna ustanova je dužna razmotriti izvještaj u roku od 15 dana od dana dostavljanja izvještaja i poduzeti odgovarajuće mjere radi otklanjanja nedostataka i o tome pismeno obavijestiti Zavod.

Član 18.

Stručni savjetnik pored opštih uslova, utvrđenih zakonom, treba ispunjavati i sljedeće uslove:

- da ima odgovarajući profil i stručnu spremu utvrđenu Nastavnim planom i programom za pojedinu oblast, odnosno predmet za koji se vrši stručni nadzor u predškolskoj ustanovi, osnovnoj i srednjoj školi,
- da ima najmanje deset godina radnog iskustva neposredno u nastavi,
- da se rezultatima rada ističe u radu,
- da ima objavljene udžbenike, priručnike i drugu stručnu literaturu ili objavljene naučne radove u stručnim, odnosno naučnim časopisima i
- da ispunjava i druge uslove, utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Zavoda.

Član 19.

Osoba zatečena u zvanju stručnog savjetnika u Zavodima, stupanjem na snagu ovog Pravilnika može i dalje obavljati poslove stručnog savjetnika pod uslovom da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika položi stručni ispit službenika organa uprave.

Član 20.

Ovaj Pravilnik stupa na sriagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama HNK".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta

Broj: 05-01-40-2091/05

Mostar, 7. decembra 2005. god.

Ministar
Jago Musa, prof.s.r.

157

Na osnovu članova 58., i 70. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine HNK", broj: 5/00., 4/04. i 5/04.) i članova 74. i 80. Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine HNK", broj: 8/00., 4/04. i 5/04.) ministar Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta HNK, d o n o s i

P R A V I L N I K**O NAČINU PRAĆENJA I
OCJENJIVANJA UČENIKA U
OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI****OSNOVNE ODREDBE**

Član 1.

Ovim se Pravilnikom propisuje način praćenja redovnih učenika kao i učenika sa posebnim potrebama odnosno sa psihofizičkim poteškoćama u razvoju koji su inkludirani u redovna odjeljenja osnovnih i srednjih škola a koji rade po prilagođenom planu i programu u skladu sa Pravilnikom o odgoju i obrazovanju djece s posebnim obrazovnim potrebama u osnovnim i srednjim školama ("Službene novine HNK", broj: 1/05); provjeravanje i ocjenjivanje njegovog znanja, vještina, sposobnosti i primjene stečenih znanja te prava i dužnosti učitelja, odnosno nastavnika, učenika i njihovih roditelja, odnosno staratelja (u daljnjem tekstu: roditelja) u postupcima praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenika tokom nastavne godine.

Član 2.

U skladu sa odredbama ovog Pravilnika pod praćenjem učenika podrazumijeva se sistematično bilježenje zapažanja o razvoju njegovog interesa, motivacije i sposobnosti, njegovih postignuća u

usvajanju odgojno-obrazovnih sadržaja nastavnog predmeta ili odgojno-obrazovnog područja, njegov odnos prema radu i postavljenim zadacima te odgojnim vrijednostima.

Pod provjeravanjem podrazumijeva se sistematično praćenje, ispitivanje i vrednovanje učenikovih postignuća i uspjeha u ostvarivanju zadataka nastavnog predmeta ili odgojno-obrazovnog područja tokom školske godine.

Ocjenjivanje je postupak vrednovanja svih važnih činjenica o učenikovim postignućima tokom praćenja, provjeravanja i ispitivanja, a izražava se ocjenom u skladu sa zakonom.

Član 3.

Tokom praćenja učenikovog razvoja u imenik se upisuju samo ona zapažanja iz člana 2., stava 1. ovog Pravilnika koja su učitelju, odnosno nastavniku u praćenju učenika uočljiva, a učeniku i roditelju razumljiva, te koja učitelju odnosno nastavniku mogu pripomoći u konačnom ocjenjivanju uspjeha iz nastavnog predmeta.

Član 4.

Učenik se provjerava i ocjenjuje u razrednom odjeljenju i obrazovnoj grupi individualnim i grupnim oblicima: razgovorima i ispitivanjem, izradom pisanih, grafičkih, praktičnih, tehničkih i drugih zadataka, rješavanjem zadataka objektivnog tipa, višeminutnim kontrolnim provjerama znanja, nastupima i drugim odgovarajućim oblicima i postupcima.

Član 5.

Provjeravanje i ocjenjivanje učenika treba provoditi tako da se:

- poštuje učenikova ličnost,
- potiče učenikovo samopouzdanje i njegov osjećaj napredovanja,
- potiče učenika na aktivno učestvovanje u nastavi i vannastavnim aktivnostima,
- potiče učenika na primjenu znanja u praksi, igri i rješavanju problema, tj. svakodnevnom životu,
- potiče učenika na empatičnost,
- potiče učenika na toleranciju, poštivanje i prihvatanje različitosti,
- potiče učenika na odgovornost,
- potiče učenika na uzajamnu pomoć,
- omogućuje učeniku da se sam javi za provjeru znanja,
- osposobljava učenika za samoučenje, samoprocjenu svog znanja i procjenu znanja drugih učenika,

Član 6.

Učenikov uspjeh u svakom predmetu ocjenjuje se po elementima najmanje dva puta u pojedinom

polugodištu. Ocjenjivanje ne smije vremenski biti raspoređeno samo na kraj ocjenjivačkog razdoblja tj. treba biti kontinuirano.

Član 7.

Osnovni elementi ocjenjivanja učenika u postupcima provjeravanja jesu: poznavanje i razumijevanje nastavnih sadržaja, usmeno i pismeno izražavanje, praktična i kreativna primjena naučenog gradiva, razvijenost vještina, načini učestvovanja u usvajanju nastavnih sadržaja te napredak u razvoju njegovih ostalih psihofizičkih sposobnosti i mogućnosti.

Uspjeh učenika u ocjenjivanju njegovog postignuća, odnosno praktičnog rada, pokusa ili izvođenja laboratorijske i druge vježbe, ocjenjuje se na temelju primjene učenikovog znanja u izvođenju zadataka, samostalnosti i pokazanih vještina, korištenju materijala, alata, instrumenata i drugih pomagala te primjeni sigurnosnih mjera prema sebi, drugima i okolini.

Član 8.

Učenikovo vladanje ocjenjuje se na temelju njegovog odnosa prema sebi, prema radu, prema drugim učenicima, prema učiteljima odnosno nastavnicima i ostalim djelatnicima u školi te prema školskoj imovini i širem društvenom i prirodnom okruženju.

Član 9.

Oblici, elementi i mjerila provjeravanja i ocjenjivanja učenikovog uspjeha u određenom nastavnom predmetu ili odgojno-obrazovnom području propisuju se programima Ministarstva. Ako oblici, elementi i mjerila provjeravanja i ocjenjivanja nisu propisani, određuje ih učitelj odnosno nastavnik samostalno, u skladu sa svojim izvedbenim nastavnim programom, savremenim pedagoškim i dokimologijskim spoznajama, te odredbama ovog Pravilnika.

Član 10.

U prvom polugodištu prvog razreda osmogodišnjeg osnovnog odgoja i obrazovanja kao i u prvoj trijadi devetogodišnjeg osnovnog odgoja i obrazovanja učitelj prati učenikov uspjeh, ali ga ne ocjenjuje brojčano, nego ga odgojnim postupcima i mjerama potiče i priprema na vrednovanje i ocjenjivanje njegovog uspjeha i postignuća. Učenici koji se odgajaju i obrazuju po devetogodišnjem programu na kraju prve trijade dobivaju brojčane ocjene na temelju evidencije o napredovanju i uspjehu u savladavanju programskih sadržaja i zahtjeva.

Član 11.

Ocjena iz likovne, muzičke, tjelesne i zdravstvene kulture, etike, vjeronauke te izbornih i fakultativnih predmeta mora biti poticaj u osobnom razvoju uče-

ka na tom polju, a u postupcima provjeravanja i ocjenjivanja, moraju se poštovati učenikove sposobnosti i mogućnosti.

Član 12.

Roditelj ima obavezu pratiti učenikovo pohađanje nastave, njegov rad i napredovanje te pomagati razredniku u rješavanju učenikovih teškoća u odgojno-obrazovnom procesu.

Roditelj ima pravo biti obavještavan, usmeno i pismeno, o redovnosti pohađanja nastave, radu, zalaganju, uspjehu i vladanju svog djeteta.

Član 13.

Razrednik je obavezan obavještavati roditelja u individualnim razgovorima i na roditeljskim sastancima o učenikovo motivaciji, interesu i razvoju njegovih sposobnosti te o njegovom radu, zalaganju, uspjehu, izostancima i vladanju najmanje četiri puta u nastavnoj godini.

Ako roditelj ne dolazi na individualne razgovore i nije prisutan roditeljskim sastancima, razrednik je dužan blagovremeno napismeno izvijestiti roditelja o učenikovim teškoćama ili neuspjehu.

Na zahtjev roditelja svaki je učitelj, odnosno predmetni nastavnik tokom nastavne godine dužan davati obavijesti o postignućima i uspjehu učenika u nastavnom predmetu, odnosno odgojno-obrazovnom području.

Ako razrednik ili učitelj, odnosno predmetni nastavnik odbija roditelju dati blagovremene i potrebne obavijesti o postignućima i uspjehu učenika, roditelj će o tome obavijestiti direktora škole i prosvjetnu inspekciju.

Član 14.

Direktor je obavezan razmotriti svaki pismeni prigovor roditelja na primjenu elemenata i mjerila pri provjeravanju i ocjenjivanju učenika te na ponašanje učitelja, odnosno nastavnika na nastavnom satu.

Ako većina roditelja na roditeljskom sastanku smatra da određeni učitelj odnosno nastavnik neobjektivno ocjenjuje, odnosno da su njegovi postupci i ponašanje u provjeravanju i ocjenjivanju učenika neprimjereni, razrednik mora zatražiti da se takvi prigovori uvrste u dnevni red učiteljskog odnosno razrednog vijeća uz prethodno obavljenu opservaciju i stručno mišljenje pedagoga.

Ako učiteljsko odnosno razredno vijeće, nakon rasprave, većinom glasova zaključi da su roditeljski prigovori na rad i ponašanje određenog učitelja odnosno nastavnika opravdani, direktor je prema tom učitelju odnosno nastavniku obavezan poduzeti mjere i postupke iz svoje ovlasti, u skladu sa zakonskim propisima.

**USMENO PROVJERAVANJE I
OCJENJIVANJE USPJEHA UČENIKA****Član 15.**

Usmeno provjeravanje i ocjenjivanje učenikovog znanja provodi se, u pravilu, na svakom nastavnom satu, bez najave.

U jednom danu učenik se može usmeno ocjenjivati iz najviše dva predmeta.

**PISMENO PROVJERAVANJE I
OCJENJIVANJE USPJEHA UČENIKA****Član 16.**

Učenik se pismeno provjerava i ocjenjuje samo iz predmeta za koje su nastavnim planom i programom Ministarstva propisani pismeni oblici provjeravanja.

Ako nastavnim planovima i programima Ministarstva nisu propisani pismeni oblici provjeravanja, učenikovo znanje može se pismeno provjeravati jedanput u polugodištu ako planirani godišnji fond nastavnog predmeta iznosi 35 sati, dva (2) puta ako planirani godišnji fond nastavnog predmeta iznosi 70 i više sati, odnosno najviše tri (3) puta u polugodištu ako planirani godišnji fond nastavnog predmeta iznosi 95 i više sati, te ako je izvedbenim nastavnim programom predmeta predviđeno pismeno provjeravanje.

Ocjenjivani pisani rad mora se učeniku dati na uvid i čuvati u školi do kraja školske godine.

Roditelj također ima pravo uvida u ocijenjeni učenikov pisani rad.

Član 17.

Pismene provjere provode se tokom nastavne godine samo poslije obrađenih i uvježbanih nastavnih cjelina. Učitelj odnosno nastavnik dužan je učenike obavijestiti o obimu gradiva koje će se pismeno provjeriti, te o elementima i mjerilima ocjenjivanja, najmanje dva dana prije provjere.

Za vrijeme vježbi učenici mogu sami provjeravati stečeno znanje, a učitelj odnosno nastavnik može provjeriti kvalitet pripreme učenika za pismenu provjeru i zapažanja o tome upisati u dnevniku (imeniku).

Ako nakon provedene pismene provjere više od 50% učenika dobije negativnu ocjenu, pismenu provjeru treba ponoviti a razlog ponovljene pismene provjere upisuje se u imenik.

Ponovna pismena provjera provodi se nakon ponavljanja i utvrđivanja nastavnog gradiva.

Član 18.

U jednoj sedmici pismeno se može provjeravati i ocjenjivati znanje učenika u jednom razrednom odjeljenju najviše dva puta.

U jednom danu pismene se provjere mogu provoditi samo iz jednog predmeta.

Član 19.

Na početku nastavne godine pismenom provjerom mogu se utvrđivati prethodno stečena znanja (tzv. uvodni ili inicijalni tekst).

Nakon pismene provjere učitelj, odnosno nastavnik obavezan je učenicima obrazložiti ustanovljeni stepen usvojenosti prethodnog gradiva i, prema potrebi, usmjeriti ih da ponove određene sadržaje.

Ako rezultati pismene provjere pokažu da većina učenika nema potrebno znanje za savladavanje novih nastavnih sadržaja, nastavnik će o tome obavijestiti direktora i stručno-pedagošku službu radi dogovora o načinu ponavljanja gradiva koje prethodno nije usvojeno ili je zaboravljeno.

UPISIVANJE OCJENA I ZAKLJUČNO OCJENJIVANJE

Član 20.

Nakon usmene provjere ocjena se upisuje u odgovarajuću rubriku u imeniku, na nastavnom satu odmah nakon provjere uz obavezno saopćavanje i obrazloženje a kod pismenih i drugih oblika provjeravanja najkasnije osam dana nakon provjere.

Učenik ima pravo prigovora na upisanu ocjenu te od učitelja odnosno nastavnika u razrednom odjeljenju zatražiti dodatno obrazloženje ocjene.

Na prijedlog učenika razrednog odjeljenja razrednik može zahtijevati da učiteljsko odnosno razredno vijeće za pojedinog učenika provjeri opravdanost upisane ocjene.

Član 21.

Zaključena ocjena iz nastavnog predmeta, na kraju svakog polugodišta i na kraju nastavne godine, za svakog učenika mora biti odraz njegovih cjelokupnih odgojno-obrazovnih postignuća tokom školske godine i utemeljena na bilješkama o praćenju učenika i na ocjenama upisanim u imenik.

Zaključena ocjena iz nastavnog predmeta na kraju nastavne godine ne mora proizilaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena na polugodištu, pogotovo ako je učenik pokazao napredak u drugom polugodištu.

Zaključenu ocjenu za svaki nastavni predmet na kraju svakog polugodišta i na kraju nastavne godine utvrđuje učitelj, odnosno nastavnik koji je izvodio nastavu. Ako je učitelj odnosno nastavnik bio spriječen utvrditi zaključnu ocjenu, utvrdit će je komisija koju imenuje direktor.

Zaključna ocjena iz nastavnog predmeta izvodi se i objavljuje na zadnjem nastavnom satu.

Član 22.

Nakon provedenog postupka utvrđivanja ocjena iz pojedinih predmeta, opći uspjeh učenika utvrđuje razrednik jedinstvenom ocjenom koja je aritmetička sredina, zaokružena na cijeli broj, u skladu sa zakonom i predlaže na usvajanje učiteljskom, odnosno razrednom vijeću a sporne slučajeve rješava nastavničko vijeće škole uz saglasnost nastavnika predmetne nastave.

Član 23.

Ministarstvo može zadacima objektivnog tipa provjeravati stečeno znanje učenika u školama. Vrijeme, sadržaj, obim i postupak provjere znanja učenika utvrđuje ministar

Član 24.

Ako učenik i roditelji imaju prigovor na utvrđenu zaključnu ocjenu podnose zahtjev za polaganje ispita pred komisijom u roku od 3 dana od saopćenja ocjene. Razredno vijeće obavezno je izjasniti se u roku od 3 dana od prijema zahtjeva. Ako razredno vijeće utvrdi da postoje opravdani razlozi za polaganje ispita, izabrat će ispitnu komisiju koja će provesti ispit u roku sljedećih 3 dana.

Ispitnu komisiju čine tri člana: učitelj, odnosno predmetni nastavnik, sustručnjak, te razrednik ili njegov zamjenik.

Predsjednik ispitne komisije ne može biti ispitivač. U slučaju da u školi ne postoji sustručnjak za člana komisije može biti imenovan nastavnik sustručnjak iz druge škole.

Na zahtjev učenika iz stava 1. ovog člana razredno vijeće u iznimnim slučajevima i uz pismeno stručno obrazloženje pedagoga može donijeti odluku o izuzeću predmetnog nastavnika iz sastava ispitne komisije ako ocijeni da je izuzeće opravdano.

Nakon ispitnog postupka ocjena ispitne komisije je konačna.

Član 25.

Ako se ispit iz člana 24. provodi pismeno i usmeno, najprije se provodi pismeni dio ispita, a zatim usmeni, istog dana.

Tokom pismenog ispita moraju biti prisutna najmanje dva (2) člana ispitne komisije.

Član 26.

O ispitnu pred komisijom vodi se zapisnik.

Zapisnik vodi član ispitne komisije kojeg odredi predsjednik.

U zapisnik se upisuju osobni podaci o učeniku, pitanja na pismenom i usmenom dijelu ispita, ocjena pismenog dijela ispita i ocjena za svaki usmeni odgovor na pitanje.

Zaključna ocjena utvrđuje se na temelju ocjene iz pismenog i usmenog dijela. Ako je pismeni dio ocijenjen ocjenom nedovoljan, učenik ima pravo polagati usmeni dio ispita.

Zapisnik potpisuju svi članovi komisije odmah nakon saglasnosti o zaključenoj ocjeni. Ako se član komisije ne slaže s pojedinom ocjenom, u zapisniku će potpisati svoje izdvojeno mišljenje.

Zapisniku se prilaže učenikov pisani rad.

Član 27.

U matičnu knjigu ocjene iz imenika upisuje razrednik.

Na osnovu ocjena upisanih u matičnu knjigu razrednik ili druga ovlaštena osoba ispisuje učenikovu svjedodžbu.

Direktor ne smije potpisati svjedodžbu, ako učenikove ocjene nisu upisane u matičnu knjigu.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28.

Direktor škole dužan je na početku svake školske godine obavijestiti učitelje odnosno nastavnike o odredbama ovog Pravilnika.

O oblicima, elementima i mjerilima praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenike obavještava učitelj odnosno nastavnik na početku nastavne godine, a učenikove roditelje razrednik na prvom roditeljskom sastanku.

Član 29.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama HNK".

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta

Broj: 05-01-40-2090/05.

Mostar, 07.12.2005.

Ministar

Jago Musa, prof.s.r.

158

Na osnovu člana 12. Zakona o socijalnoj zaštiti Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Službene novine HNK", br.3/05) i člana 39. Zakona o kantonalnoj upravi ("Službene novine HNK", br. 11/99), ministar Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite donosi

P R A V I L N I K

O SASTAVU I NAČINU RADA LJEKARSKIH KOMISIJA U POSTUPKU OSTVARIVANJA PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se postupak, sastav i način rada ljegarskih komisija iz člana 10. Zakona o socijalnoj zaštiti Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Sl. novine HNK", br. 3/05) u postupku utvrđivanja potpune nesposobnosti za samostalan rad i privređivanje lica u socijalnoj zaštiti (u daljem tekstu: nalaz, ocjena i mišljenje o nesposobnosti za rad i privređivanje), sadržaj nalaza, ocjene i mišljenja (vještačenja), obrasci koji se upotrebljavaju u postupku davanja nalaza, ocjena i mišljenja i druga pitanja od značaja za utvrđivanje činjenica od kojih zavisi ostvarivanje prava iz socijalne zaštite.

Član 2.

Odredbe ovog pravilnika odnose se na odrasla lica ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju utvrđena Zakonom o socijalnoj zaštiti.

Članak 3.

Nalaz, ocjenu i mišljenje o nesposobnosti za rad, (u daljem tekstu: nalaz, ocjena i mišljenje o osnovama za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite) vrši se povodom zahtjeva lica kojem je potrebna socijalna zaštita ili članova njegovog domaćinstva (u daljem tekstu: lice) za ostvarivanje određenih prava iz socijalne zaštite, a na traženje Centra za socijalni rad nadležnog za rješavanje o pravima iz socijalne zaštite.

Nalaz i mišljenje o osnovama za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite, u smislu ovog Pravilnika, je organizovan interdisciplinarni rad funkcionalno objedinjen u ljegarskoj komisiji.

Nalaz i mišljenje iz predhodnog stava daje ljegarska komisija.